

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ”

Консолідація державних фінансів України в умовах світової фінансової нестабільності

Строки виконання: I кв. 2014 р. – IV кв. 2016 р.

Керівник НДР,
завідувач відділу
державних фінансів
д.е.н. І.О. Луніна

Мета дослідження – розробка теоретико-методичних засад консолідації державних фінансів України у частині реформування податкової системи та бюджетно-податкового стимулювання національної економіки, системи міжбюджетних відносин, боргової політики держави з урахуванням сучасних тенденцій розвитку бюджетно-податкових систем та факторів нестабільності.

В умовах дестабілізації світових фінансових ринків, посилення впливу глобальних факторів та викликів на розвиток національної економіки виникає об'єктивна необхідність визначення стратегічних напрямів консолідації державних фінансів, що забезпечуватимуть досягнення компромісу між процесами фіскальної консолідації та економічного розвитку країни.

Структура роботи.

Розділ 1. Концептуальні засади консолідації державних фінансів умовах фінансової нестабільності

України в

- Чинники світової фінансової нестабільності
- Економічний зміст процесів фіскальної консолідації
- Концептуальні засади політики консолідації державних фінансів України

Розділ 2. Бюджетна децентралізація як фактор активізації економічного розвитку та зміцнення державних фінансів України

- Аналіз процесів бюджетної децентралізації в Україні
- Фінансове забезпечення функцій органів місцевого самоврядування
- Розподіл видаткових повноважень між центральними і місцевими органами влади та у системі органів місцевого самоврядування
- Моделювання впливу бюджетної децентралізації на економіку регіонів України

Розділ 3. Бюджетно-податкове стимулювання конкурентоспроможності національної економіки

- Міжнародний досвід та практика України щодо вибору інструментів бюджетно-податкового стимулювання
- Напрями реформування державної допомоги в Україні у контексті їх впливу на конкурентоспроможність національної економіки та стан державних фінансів

Розділ 4. Податкова політика як інструмент стимулювання економічної діяльності

- Міжнародні тенденції реформування податкових систем та уроки для України
- Податкове навантаження на інвестиції в основний капітал
- Податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні

Розділ 5. Реформування бюджетної політики у сфері охорони здоров'я та соціального захисту населення в контексті консолідації державних фінансів України

- Перспективи та виклики впровадження обов'язкового медичного страхування як наряду консолідації державних фінансів
- Переваги та ризики децентралізації системи охорони здоров'я
- Напрями реформування системи охорони здоров'я та соціального захисту у контексті консолідації державних фінансів України

Розділ 1. Концептуальні засади консолідації державних фінансів України в умовах фінансової нестабільності

Державний та гарантований державою борг, % ВВП

	2006	2009	2012	2013	2014	2015
Державний та гарантований державою борг, у т.ч.	14,8	34,8	36,6	40,2	70,3	79,4
Державний прямий борг	12,1	24,9	28,3	33,0	60,4	67,4
• внутрішній борг	3,1	10,0	13,5	17,7	29,4	25,7
• зовнішній борг	9,1	14,9	14,8	15,3	31,0	41,7
Гарантований державою борг	2,7	10,0	8,3	7,2	9,8	12,0
• внутрішній борг	0,0	1,5	1,2	1,9	1,8	1,1
• зовнішній борг	2,7	8,4	7,1	5,3	8,0	10,9

Видатки сектору загальнодержавного управління, % ВВП

	2006	2009	2012	2013	2014	2015
Видатки СЗДУ	44,7	48,6	48,7	48,1	45,8	44,2
Загальнодержавні функції (без обслуговування боргу)	3,0	2,6	2,1	2,0	1,7	1,6
Обслуговування державного боргу	0,6	1,1	1,8	2,3	3,2	4,4
Оборона	1,2	1,1	1,0	1,0	1,7	2,6
Громадський порядок, безпека та судова влада	2,3	2,7	2,6	2,7	2,9	2,8
Економічна діяльність	5,0	4,6	4,7	3,5	3,1	3,0
Житлово-комунальне господарство	1,5	0,8	1,4	0,6	1,2	0,8
Охорона здоров'я	3,6	4,0	4,1	4,2	3,6	3,6
Освіта	6,2	7,3	7,2	7,3	6,4	5,8
Соціальний захист та соціальне забезпечення	20,1	23,6	22,7	23,3	21,2	18,6
Видатки без обслуговування державного боргу	44,1	47,6	46,9	45,8	42,6	39,9
Сальдо бюджету	-1,1	-6,1	-4,1	-4,3	-4,8	-1,7
Первинне сальдо СЗДУ	-0,4	-5,0	-2,3	-2,0	-1,7	2,7
Реальний приріст/зниження ВВП, % до попереднього року	7,4	-14,8	0,3	0,0	-6,6	-9,9

Доходи сектору загальнодержавного управління України, % ВВП

	2006	2009	2012	2013	2014	2015
Доходи СЗДУ	43,7	42,5	44,6	43,7	41,0	42,6
Доходи Зведеного бюджету	31,6	29,9	31,6	30,4	29,1	32,9
Податкові надходження	23,1	22,8	25,5	24,3	23,5	25,6
Податок з доходів фіз. осіб	4,2	4,9	4,8	5,0	4,8	5,1
Податок на прибуток підприємств	4,8	3,6	4,0	3,8	2,6	2,0
Єдиний для СПД	0,2	0,2	0,3	0,5	0,5	0,6
Плата за землю	0,6	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7
Плата за використання природних ресурсів	2,1	2,1	1,2	2,0	2,1	2,9
ПДВ	9,3	9,3	9,8	8,8	8,9	9,0
Акцизний збір	1,6	2,4	2,7	2,5	2,9	3,6
Податки на міжнародну торгівлю	1,4	0,8	0,9	0,9	0,8	2,0
Неподаткові надходження	6,2	5,6	5,7	5,8	5,1	7,1

Структура видатків сектору загальнодержавного управління, %

	2006	2009	2012	2013	2014	2015
Видатки сектору загальнодержавного управління	100	100	100	100	100	100
Загальнодержавні функції (без обслуговування боргу)	6,8	5,3	4,3	4,1	3,8	3,6
Обслуговування державного боргу	1,4	2,2	3,7	4,7	6,9	9,8
Оборона	2,6	2,2	2,1	2,1	3,8	5,9
Громадський порядок, безпека та судова влада	5,2	5,5	5,3	5,6	6,3	6,3
Економічна діяльність	11,3	9,5	9,6	7,3	6,7	6,7
Житлово-комунальне господарство	3,3	1,7	3,0	1,2	2,5	1,8
Охорона здоров'я	8,1	8,2	8,5	8,8	8,0	8,1
Освіта	13,9	15,0	14,8	15,1	14,0	13,0
Соціальний захист та соціальне забезпечення	45,0	48,6	46,6	48,4	46,3	42,2

Консолідація державних фінансів (фінансів сектору загальнодержавного управління) – комплекс заходів, спрямованих на скорочення державного боргу, покращення структури боргових платежів та зменшення видатків із його обслуговування.

Оцінка процесу консолідації за показником первинного структурного дефіциту:

- покращення показника (у % ВВП) протягом року на 1,5-2 відсоткових пунктів, або
- покращення протягом двох років щорічно на 0,8-1,5 відсоткових пунктів.

Фіскальна консолідація може вважатися успішною, якщо:

- покращуються два показника – сальдо бюджету та рівня державного боргу,
- протягом трьох років після завершення періоду консолідації показник первинного сальдо бюджету не погіршується.

Запропоновано концептуальний підхід до консолідації державних фінансів України, що базується на аналізі зовнішніх і внутрішніх дисбалансів та відповідних фіскальних ризиків, розробці та реалізації плану консолідації державних фінансів та забезпеченні скоординованих дій органів загальнодержавного управління по його реалізації.

Необхідною передумовою забезпечення послідовності і успіху фіскальної консолідації в Україні є інституціоналізація відповідних процесів, що потребує внесення змін до Бюджетного кодексу України у частині визначення індикаторів ідентифікації етапу консолідації, порогових значень відповідних показників, критеріїв успішності процесу консолідації, а також вимог до затвердження та реалізації планів фіскальної консолідації.

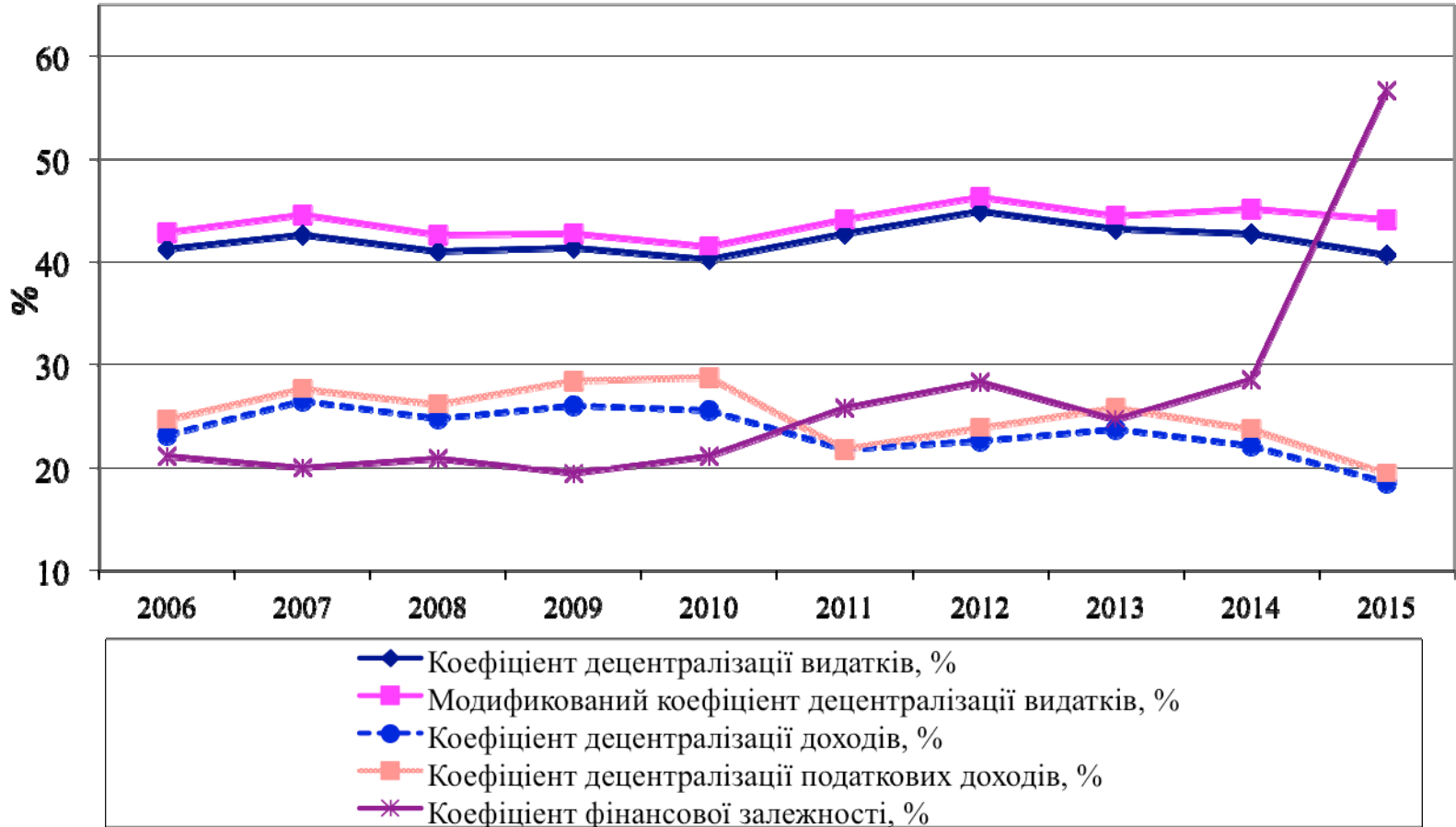
В умовах високого ступеню залежності фінансової системи України від зовнішніх запозичень та необхідності вирішення завдань скорочення боргового навантаження до стратегічних напрямів консолідації державних фінансів віднесено формування багаторівневої бюджетної системи на засадах децентралізації

Розділ 2. Бюджетна децентралізація як фактор активізації економічного розвитку та зміцнення державних фінансів України

В постсоціалістичних країн ЄС – тенденція до зростання частки власних доходів місцевих бюджетів (Словенія, Естонія 62%, Чехія –73%) та зменшення трансфертів з центрального бюджету (їх частка у більшості країн не перевищує 50%).

Україна – частка власних доходів невпинно зменшується (із 56,5% у 2005 р. до 43,6%), а трансферти перетворилися на головне джерело надходжень до місцевих бюджетів (52–56%), що означає зростання фінансової залежності ОМС від центру. У структурі їх видатків значну частину (близько 63%) становлять видатки, які фінансуються за рахунок субвенцій, тобто фактично визначаються рішеннями центральних органів влади.

Висока частка субвенцій у видатках місцевих бюджетів свідчить про те, що їх розподіл між державним та місцевими бюджетами потребує перегляду. До речі, у місцевих бюджетах постсоціалістичних країн Європи частка видатків на охорону здоров'я та соціальне забезпечення населення є удвічі нижчою, ніж в Україні.

Показники бюджетної децентралізації в Україні: 2006–2015 рр.

Доходи місцевих бюджетів України: 2011-2015 рр., % ВВП

	2011	2012	2013	2014	2015
Податкові надходження, в т.ч.	5,61	6,08	6,27	5,57	4,96
Податок на доходи фізичних осіб	4,15	4,33	4,4	3,99	2,77
Податок на прибуток приватних підприємств	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Єдиний податок	0,15	0,34	0,46	0,47	0,55
Плата за землю	0,82	0,89	0,88	0,77	0,75
Акцизний податок із реалізації у роздрібній торгівлі підакцизних товарів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39
Екологічний податок	0,09	0,11	0,11	0,08	0,08
Неподаткові надходження, в т.ч.	0,84	0,90	0,83	0,78	1,02
власні надходження бюджетних установ	0,63	0,67	0,61	0,61	0,77
Доходи без урахування офіційних трансфертів	6,66	7,14	7,23	6,45	6,09
Офіційні трансферти	7,29	8,82	7,96	8,34	8,79
Доходи з урахуванням офіційних трансфертів	13,94	15,96	15,19	14,79	14,87

Успіх децентралізації та використання її переваг залежать від виконання таких важливих умов:

- наділення місцевих органів влади повноваженнями, що дозволятимуть їм реагувати на зміни попиту населення на місцеві суспільні блага та послуги;
- розподіл повноважень (прав і відповідальності) між центральними та місцевими органами влади, що виключає їх дублювання, враховуючи, що **надання прав без відповідальності створює умови для корупції та неефективного використання бюджетних коштів;**
- забезпечення прозорості рішень і діяльності місцевої влади та її підзвітності населенню.

Поки в Україні жодна з цих умов не виконується. Відбувся перерозподіл повноважень між центральними органами влади – міністерством фінансів і міністерствами освіти, охорони здоров'я та соціальної політики.

Зміни у формуванні місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин у 2015 р. стали насамперед передумовами забезпечення функціонування бюджетної системи України в особливий період, аніж кроком у напрямі бюджетної децентралізації.

Згідно із Європейською Хартією місцевого самоврядування (стаття 2) місцеве самоврядування – це право і реальна здатність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання і управління суттєвою часткою суспільних справ **під власну відповідальність** та в інтересах місцевого населення.

Законодавчого регулювання розподілу видаткових повноважень у системі ОМС та видатків між рівнями місцевих бюджетів України не забезпечує такої відповідальності:

- відсутній чіткий розподіл функціональних та відповідних видаткових повноважень центральних та місцевих органів влади, а також у системі ОМС, підходи до застосування *критерію повноти надання послуг та змісту «гарантованих послуг»*;
- відсутні критерії оцінки виконання делегованих повноважень та умов їх фінансування;
- перелік видатків для бюджетів сіл, селищ та міст районного значення не враховує спроможності жителів територіальних громад самостійно вирішувати питання місцевого значення та фактор чисельності населення;
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» не дає чіткого визначення власних і делегованих повноважень ОМС, що не забезпечує встановлення чіткої відповідальності за їх здійснення та фінансування (у сферах освіти, охорони здоров'я, культури тощо).

Наукова новизна з проблематики децентралізації

- обґрунтовано концептуально новий підхід до бюджетної децентралізації, що полягає у створенні умов для ефективного функціонування багаторівневої бюджетної системи України та відповідального виконання функцій публічної влади у межах коштів відповідних бюджетів.
- обґрунтовано стратегію реформування міжбюджетних відносин в Україні у частині складових і послідовності здійснення окремих заходів, що має починатися не з розширення доходних джерел місцевих бюджетів, а з чіткого розподілу повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, який би виключав їх дублювання. Надання прав без відповідальності створює умови для корупції та неефективного використання бюджетних коштів.

Напрями удосконалення розподілу видаткових повноважень:

1. Застосування не лише принципу субсидіарності, але й фінансової спроможності органів місцевого самоврядування при розмежуванні повноважень у системі органів місцевого самоврядування.
2. Чіткого визначення складу центральних та місцевих органів виконавчої влади, враховуючи, зокрема, створення виконавчих органів районних та обласних рад, що передбачено проектом змін до Конституції України.
3. Забезпечення узгодженості функціональних обов'язків ОМС у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» та видаткових повноважень у Бюджетному кодексі України.
4. Визначення поняття та складу різних видів гарантованих послуг та органів влади, які є відповідальними за їх надання та фінансування.
5. Визначення суспільних справ, що мають вирішуватися під власну відповідальність, та тих, що виконуватимуться за дорученням центральних органів влади взаємоузгодженими положеннями Закону „Про місцеве самоврядування” та Бюджетного кодексу України.

Пропозиції щодо підвищення фінансової спроможності бюджетів базового рівня

Надання права органам місцевого самоврядування розпоряджатися земельними ресурсами в межах та поза межами своїх адміністративно-територіальних одиниць.

Удосконалення справляння фіксованого сільськогосподарського податку через встановлення зв'язку між рівнем доходів і податковими зобов'язаннями сільгосппідприємств.

Введення місцевого збору з 1 га угідь за їх використання для товарного сільськогосподарського виробництва – на рівні 1% нормативної грошової оцінки землі (на рівні 0,3–1% залежно від розмірів суб'єктів господарювання).

Унормування обов'язковості реєстрації сільськогосподарських підприємств за фактичним місцем ведення діяльності.

Унормування надходження ПДФО до відповідного місцевого бюджету за місцем реєстрації (реєстрації місця проживання) платника податку.

Розділ 3. Бюджетно-податкове стимулювання конкурентоспроможності національної економіки

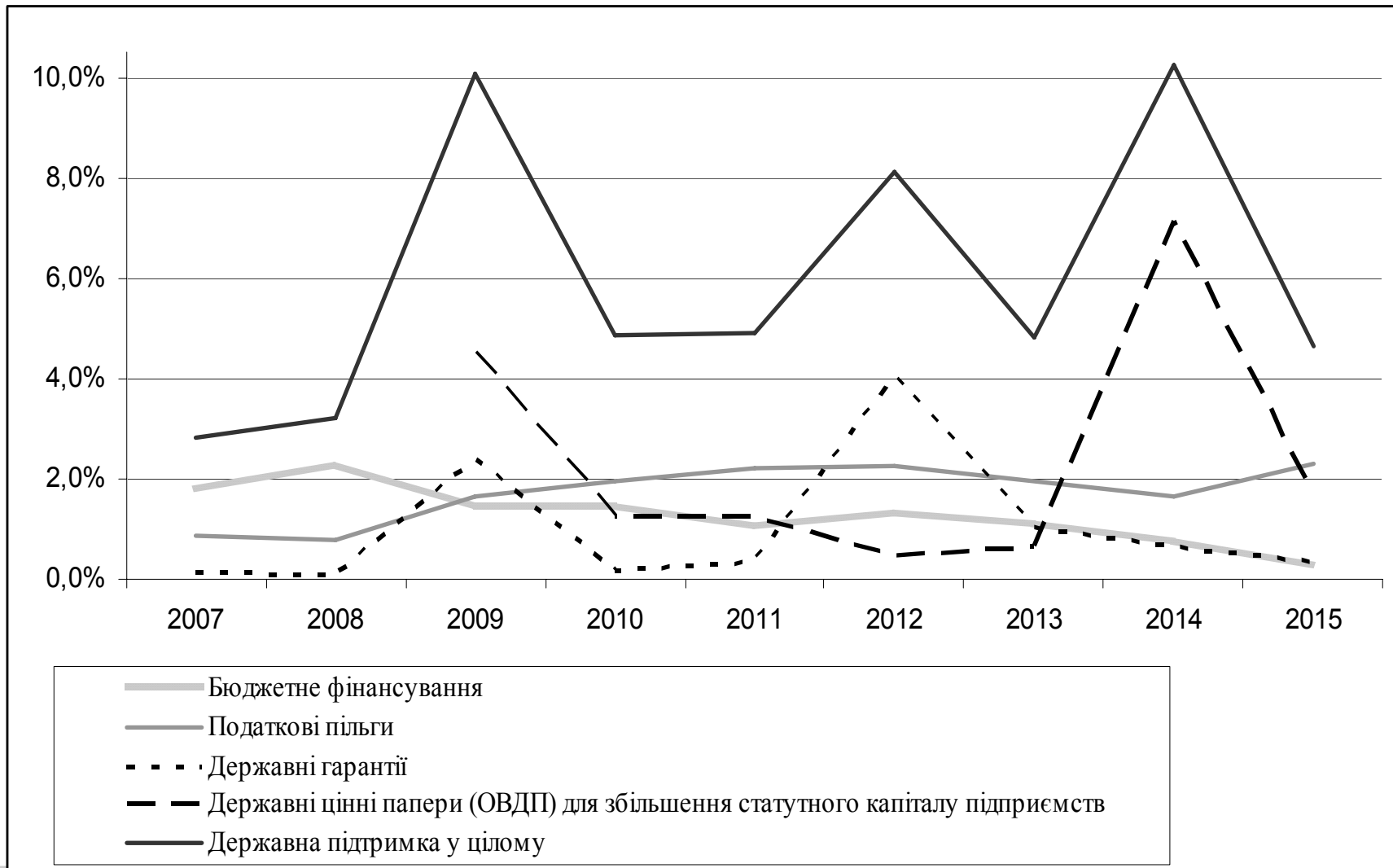
Основні виклики для реформи бюджетно-податкової підтримки підприємств в Україні:

- великі обсяги підтримки, обтяжливі для бюджету. В 2014 році суммарно всі інструменти підтримки склали 10,4% ВВП. В 2015 році ці обсяги зменшилися до 4,7% ВВП, але вони все ще вищі за аналогічні показники в країнах ЄС.

- не зважаючи на суттєві обсяги ефективність державної підтримки підприємств залишається сумнівною. Найбільші обсяги державної підтримки отримують одні й ті самі компанії та галузі з року в рік: НАК «Нафтогаз України», вугільна галузь, сільське господарство тощо. При прийнятті рішень про надання підтримки не встановлюються показники, що мають бути досягненні.

- дозволені згідно Угодою про асоціацію між Україною та ЄС заходи в Україні застосовуються в малих обсягах. Горизонтальні обсяги підтримки не перевищували 0,3% ВВП

Бюджетно-податкова підтримка підприємств в 2007-2015 роках, % ВВП

Напрями реформування державної допомоги в Україні

Підготовка та прийняття підзаконних актів до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (від 01.07 2014 № 1555-18), які мають встановлювати конкретні критерії та вимоги для всіх категорій державної допомоги (передбачених п.2. статті 6 Закону).

Розширення застосування дозволених в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС заходів:

- регіональної державної допомоги,
- допомоги на дослідження розробки та інновації,
- захист навколишнього середовища та енергозбереження, як таких, що спрямовані на усунення провалів ринку та забезпечення конкурентних переваг національної економіки.

Напрями реформування державної допомоги в Україні

(продовження)

Обмеження тривалості надання державної допомоги на покриття поточних витрат.

Підвищення прозорості та підзвітності у процесі отримання та використання підприємствами державної допомоги.
Обов'язкова публікація інформації про:

- отримувачів допомоги;
- інструменти та обсяги допомоги;
- дату надання;
- регіон та галузь, до яких належить отримувач,
- результати, яких передбачається досягти протягом певного терміну.

Напрями реформування державної допомоги в Україні

(продовження)

Реформування державної підтримки на реструктуризацію та порятунок підприємств повинно включати:

- план реструктуризації та модернізації підприємства;
- очікувані результати щодо прибутковості та рентабельності;
- обмеження частоти та тривалості надання допомоги, надання даного виду допомоги не частіше одного разу на десять років.

Розширення заходів регіональної допомоги:

- на реалізацію інвестиційних проектів в регіонах.
- До 2020 року Україна може застосовувати максимально дозволені в ЄС для даного виду обсягі допомоги.

Розділ 4. Податкова політика як інструмент стимулювання економічної діяльності

Ефективна середня ставка оподаткування інвестицій в основний капітал оцінює переваги інвестування в основний капітал, порівняно з фінансовими інвестиціями.

Податкове навантаження на інвестиції в Україні знаходиться на рівні, що відповідає європейському, а тому не може вважатись фактором низької інвестиційної конкурентоспроможності країни.

Основні перешкоди для інвестицій в основний капітал пов'язані із проблемами податкового адміністрування, макроекономічною нестабільністю та високим рівнем корупції.

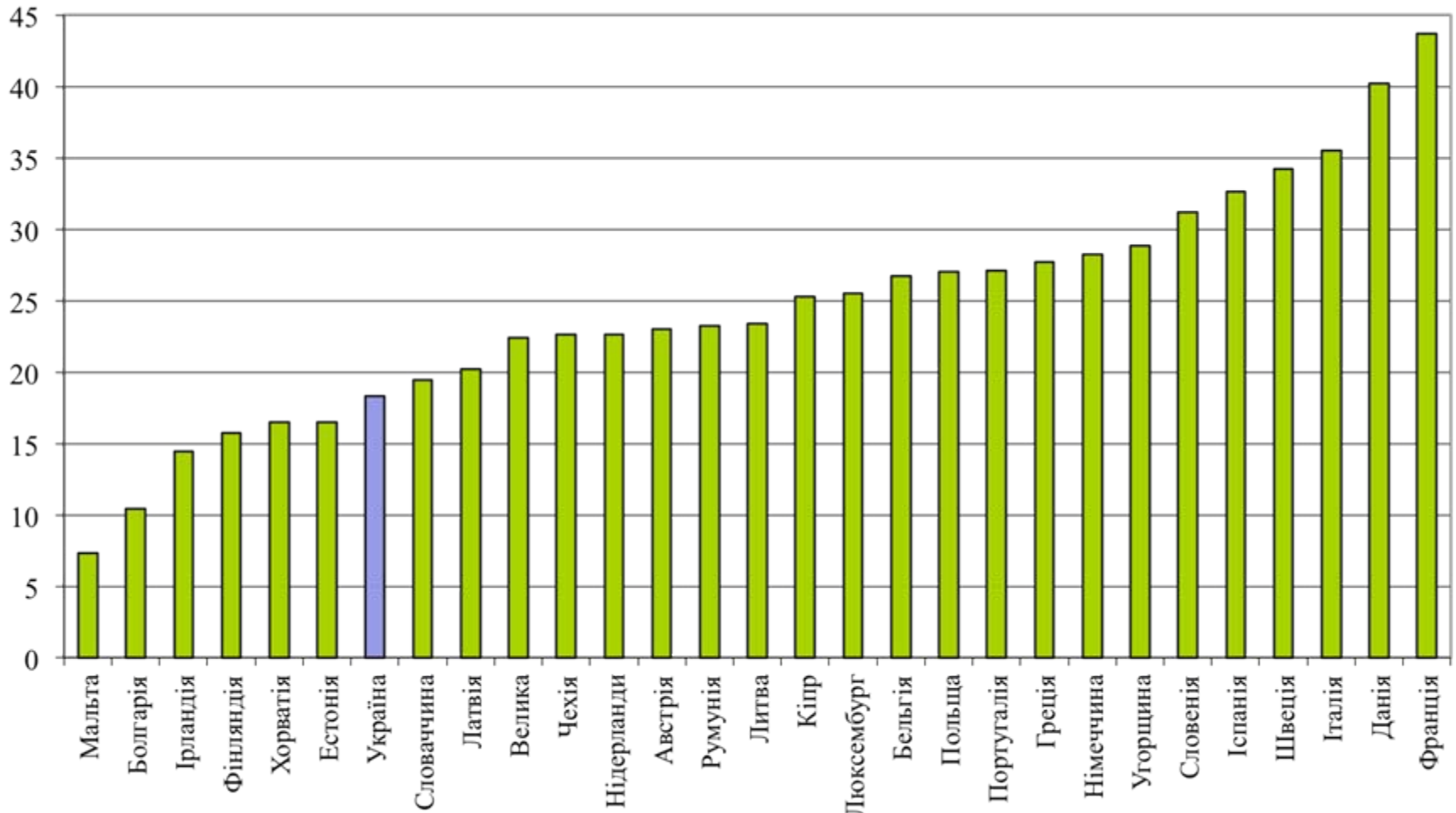
Корупційні платежі є фактичним додатковим податковим тягарем при здійсненні інвестицій

Для стимулювання інноваційної і науково-технічної діяльності

обгрунтовано доцільноість надання пільги у вигляді податкового кредиту та додаткової (преміальної) амортизації, а також додаткових стимулів у вигляді зменшення податкових зобов'язань по податку на додану вартість, миту, певних звільнень від податку на доходи фізичних осіб.

Ефективні середні ставки оподаткування інвестицій в основний капітал в країнах ЄС та Україні, 2014 р., %

Розділ 5. Реформування бюджетної політики у сфері охорони здоров'я в контексті консолідації державних фінансів України

Впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні потребує реалізації узгодженої системи заходів щодо:

- формування єдиного державного фонду обов'язкового медичного страхування;
- впровадження системи персоніфікованого обліку надання медичної допомоги;
- забезпечення справедливої участі різних верств населення у фінансуванні системи охорони здоров'я;
- визначення Переліку медичних послуг, які мають надаватися населенню на безкоштовній основі або включатися до базового пакету обов'язкового соціального державного медичного страхування;
- заміни кошторисного механізму фінансування медичних установ на механізм фінансування медичних послуг на одну особу;
- розвитку методів співфінансування населенням додаткових послуг стаціонарних медичних установ.

Стратегічні напрями консолідації державних фінансів в частині підвищення ефективності видатків на охорону

- чіткий розподіл функцій, повноважень та відповідальності щодо надання та фінансування різних видів медичної допомоги (первинна, вторинна, третинна) між органами влади різних рівнів;
- розробка та впровадження механізму фінансування охорони здоров'я на послугу на основі медичних стандартів та протоколів;
- чітке врегулювання переліку медичних послуг, які повинні надаватися населенню на безкоштовній основі (за бюджетні кошти);
- розвиток методів співфінансування населенням додаткових послуг стаціонарних медичних установ;
- проведення інвентаризації медичних установ та внесення пропозицій про реорганізацію державних та комунальних медичних установ з урахуванням потреб населення адміністративно-територіальних одиниць .

Передумови забезпечення ефективності децентралізації системи охорони здоров'я

Усунення системних протиріч між проголошеними цілями децентралізації та фактичними процесами фінансування та організації медичної допомоги, які не дозволяють ОМС впливати на обсяг та напрями використання медичної субвенції з урахуванням місцевих потреб;

Необхідність **врахування факторів ризику** процесів децентралізації:

- фрагментація системи охорони здоров'я;
- збільшення трансакційних витрат, у тому числі витрат взаємодії та координації управлінських рішень ;
- зниження територіальної та фінансової доступності первинної та спеціалізованої медичної допомоги.

Обґрунтовано методичний підхід до оцінки рівня децентралізації в системі охорони здоров'я на основі індикаторів делегування функцій формування бюджету; розподілу ресурсів між секторами галузі та регіонами; встановлення методів оплати медичних послуг та праці лікарів; фінансування будівництва нових медичних установ та закупівлі обладнання.

Впровадження наукових результатів при підготовці проектів законів України:

- "Про внесення змін до **Конституції України** (щодо децентралізації влади)" (2014 р.);
- "Про **Основні напрямки бюджетної політики**" на 2015, 2016, 2017 роки;
- "Про **Державний бюджет України на 2016 рік**" та проектів законів, що стосуються питань освіти і науки (2015 р.);
- "Про внесення змін до **Податкового кодексу України**" щодо:
  - скасування додаткового імпортного збору (2015 р.);
  - стимулювання інноваційної діяльності (2016 р.).
- "Про внесення змін до **Митного кодексу України**" щодо стимулювання інноваційної діяльності (2016 р.).

Загальнонаціональна дискусія щодо бюджетної децентралізації

- Економічна рада УСПП “Концепція реформування податкової системи України та змін до Бюджетного кодексу України в частині децентралізації фінансів, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування” (2014 р.);
- Проведення Круглого столу спільно із Фундацією “Відкритий діалог” “Перспективи та завдання бюджетної децентралізації в Україні”. Ключова доповідь на тему "Бюджетна децентралізація: цілі, завдання та напрями реформ" (29.10.2014 р.);
- Круглий стіл Комітету виборців України з представниками органів місцевого самоврядування "Децентралізація – базова реформа взаємовідносин центру і громад. Перші результати на Київщині". (2015 р.) – м. Бориспіль;
- Круглий стіл Комітету виборців України з представниками органів місцевого самоврядування "Децентралізація – базова реформа взаємовідносин центру і громад. Перші результати на Київщині". (2015 р.) – м. Біла Церква;
- Науково-практичний форум «Децентралізація: перший рік об'єднання територіальних громад». (01.03.2016 р.) – м. Київ;
- Круглий стіл «Сільський розвиток на базі територіальних громад». (22.03.2016 р.) – м. Київ.

Участь у експертно-громадських обговореннях реформи податкової системи України

- Всеукраїнський форум з питань податкової реформи “Податкова реформа – фокус-система електронного адміністрування ПДВ: наслідки для бізнесу та альтернативи” (2014-2015 рр.);
- Податковий форум “Податкові реформа: від фіскального тиску до економічного зростання” на платформах Реанімаційного пакету реформ та “Нова Україна” (2014 р.);
- Круглий стіл “Податкові зміни: нові можливості чи нові проблеми для розвитку економіки України” – УСПП (2015 р.).
- Національна тристороння соціально-економічна рада “Про стан та перспективи соціально-економічного розвитку України на 2015-2016 рр. в контексті започаткованих реформ і курсу на євроінтеграцію та подальшого реформування податкової системи” (2015 р.)
- Круглий стіл “Регуляторний вплив спрощеної системи оподаткування на господарську діяльність” – Державна регуляторна служба України (2015 р.).
- Пропозиції відділу використані при підготовці слухань у Комітеті ВРУ з питань науки і освіти з питання “Законодавче забезпечення розвитку Національної інноваційної системи: стан та шляхи вирішення (15.06.2016 р.)

Дякую за увагу!

